

УВС АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Бөхмөрөн сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: УВА-2023/18/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас:
www.audit.mn

Улаангом хот
2023 он

Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газар,
Дарга, тэргүүлэх аудитор: М.Батсуурь

Утас: 70453317, Цахим хаяг:
BatsuuriM@audit.gov.mn

Аудитын менежер: М.Бат-Амгалан

Утас: 70453799, Цахим хаяг: Bat-Amgаланm@audit.gov.mn

Аудитор: А.Нанжидмаа

Утас: 70453721, Цахим хаяг: Nanjidmaaa@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	3
2.6 Аудит хийсэн нэгтгэсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	11
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	12
3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт	13
3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө	13
3.5.2 Авлага	13
3.5.3 Бараа материал	13
3.5.4 Үндсэн хөрөнгө	14
3.5.5 Өр төлбөр	14
3.5.6 Засгийн газрын хувь оролцоо	14
3.5.7 Орлогын данс	15
3.5.8 Зардлын данс	15
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	15
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	16
4.1 Ерөнхий зүйл	16
4.2 Материаллаг байдал	17
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	17
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	17
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	18
4.5.1 Завсрын аудитын талаар	18
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	18
4.7 Харьяа байгууллагуудын аудитын дүнгийн талаар	18
5.3 Зөвлөмж	19

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	868,073,779.87	313,022,180.98
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	398,697,921.19	123,935,829.98
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	398,697,921.19	123,935,829.98
31210	Төгрөг	398,697,921.19	123,935,829.98
31211	Төрийн сангийн харилцах	390,723,807.06	123,935,829.98
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	7,974,114.13	0.00
33	АВЛАГА	269,428,585.95	129,726,092.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	1,337,607.70	0.00
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	77,015,300.00	0.00
33500	Бусад авлага	44,400,586.25	10,741,000.00
33510	Байгууллагаас авах авлага	14,107,200.00	0.00
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	30,293,386.25	10,741,000.00
33600	Зээлийн авлага	146,675,092.00	118,985,092.00
33610	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	146,675,092.00	118,985,092.00
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	146,675,092.00	118,985,092.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	199,947,272.73	59,360,259.00
35100	Түүхий эд материал	16,403,283.50	0.00
35130	Эм боох материал	16,403,283.50	0.00
35400	Хангамжийн материал	183,243,989.23	55,362,926.00
35410	Бичиг хэргийн материал	26,354,742.22	3,417,450.00
35420	Аж ахуйн материал	151,720,643.76	51,375,476.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	1,063,900.00	0.00
35460	Хүнсний материал	3,534,703.25	0.00
35470	Бусад хангамжийн материал	570,000.00	570,000.00
35600	Мал амьтад	300,000.00	3,997,333.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	6,350,238,508.99	2,553,453,120.57
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	6,350,238,508.99	2,553,453,120.57
39200	Биет хөрөнгө	6,246,547,175.32	2,523,286,266.82
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	5,945,867,653.00	2,505,895,701.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-692,635,481.30	-574,097,784.47
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	416,710,484.50	268,373,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-183,653,859.45	-164,038,208.22
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	764,353,834.56	427,377,220.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-447,647,570.89	-185,752,757.86
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	356,257,100.64	90,518,339.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-203,117,813.24	-47,249,452.61
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	230,525,424.00	284,375,424.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	-69,776,140.45	-98,683,212.54
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	43,993,320.00	0.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	30,911,817.20	30,911,817.20
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-12,517,494.32	-14,343,818.68
39217	Ном	67,275,901.07	0.00
39300	Биет бус хөрөнгө	103,691,333.67	30,166,853.75
39301	Програм хангамж	2,785,000.00	1,905,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-2,555,000.00	-1,735,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	116,928,000.00	45,758,000.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	-13,466,666.33	-15,761,146.25
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	7,218,312,288.86	2,866,475,301.55
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	29,111,971.00	7,353,063.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	29,111,971.00	7,353,063.00
41300	Өглөг	29,111,971.00	7,353,063.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	18,305,434.00	0.00

41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	1,972,017.00	0.00
41360	Бусад өглөг	8,834,520.00	7,353,063.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	8,684,520.00	7,203,063.00
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	150,000.00	150,000.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	7,189,200,317.86	2,859,122,238.55
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	7,189,200,317.86	2,859,122,238.55
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	2,418,776,150.79	751,520,137.99
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	2,418,776,150.79	751,520,137.99
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	3,777,973,227.99	1,930,954,762.29
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	3,490,111,263.07	6,158,313,434.79
51220	Тайлант үеийн үр дүн	287,861,964.92	-4,227,358,672.50
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	992,450,939.08	176,647,338.27
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	7,218,312,288.86	2,866,475,301.55

2.2 Аудит хийсэн нэгтгэсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,883,002,233.43	1,218,120,513.69
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	311,797,288.03	398,136,045.69
110	Орлогын албан татвар	44,266,304.03	190,011,799.00
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	44,266,304.03	190,011,799.00
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	0.00	148,567,889.28
110002	Үйл ажиллагааны орлого	9,381,062.00	5,477,300.00
110003	Хөрөнгийн орлого	29,881,601.03	26,901,398.72
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	800,000.00	4,232,560.00
110008	Шууд бус орлого	4,203,641.00	4,832,651.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	20,349,110.00	21,299,544.63
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	0.00	11,427,972.63
113002	Бууны албан татвар	2,610,000.00	1,616,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	17,739,110.00	8,255,572.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	247,181,874.00	186,824,702.06
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	80,763,165.00	17,037,554.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	80,582,460.00	16,303,554.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	5,645.00	500,000.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	175,060.00	234,000.00
1181	Газрын төлбөр	13,279,955.00	29,467,698.00
118101	Газрын төлбөр	13,279,955.00	29,467,698.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	153,138,754.00	140,319,450.06
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	1,484,278.00	2,274,714.66
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	151,114,570.00	136,163,040.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	539,906.00	1,881,695.40
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	340,982,438.38	345,056,268.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	340,982,438.38	345,056,268.00
120003	Торгуулийн орлого	4,123,100.00	0.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	116,977,940.46	0.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	5,540,000.00	0.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	111,437,940.46	0.00
120009	Бусад орлого	3,363,600.00	0.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	214,609,624.96	345,056,268.00

120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	1,908,172.96	0.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,230,222,507.02	474,928,200.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,436,557,914.00	140,529,500.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,340,222,300.00	0.00
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	96,335,614.00	140,529,500.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	171,853,575.00	4,935,050.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	3,700,000.00	0.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	31,565,000.00	4,935,050.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	136,588,575.00	0.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,486,918,800.00	326,258,600.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	805,395,800.00	0.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	681,523,000.00	326,258,600.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	39,346,158.02	3,205,050.00
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	39,346,158.02	3,205,050.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	95,546,060.00	0.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	95,546,060.00	0.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	3,468,642,357.61	1,092,431,822.26
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,468,642,357.61	1,092,431,822.26
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,540,315,098.52	1,079,408,072.26
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,410,278,669.00	335,978,922.00
210101	Үндсэн цалин	1,092,798,702.00	255,998,936.00
210102	Нэмэгдэл	167,216,556.00	50,241,733.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,503,000.00	0.00
210104	Урамшуулал	83,572,678.00	3,274,766.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	62,187,733.00	26,463,487.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	181,133,192.48	41,685,015.25
210201	Тэтгэврийн даатгал	128,413,875.74	28,409,118.64
210202	Тэтгэмжийн даатгал	13,806,315.65	3,336,084.96
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	10,990,467.83	2,668,827.74
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,578,468.67	662,629.65
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	25,344,064.59	6,608,354.26
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	265,656,275.00	283,933,735.59
210301	Гэрэл, цахилгаан	20,868,054.00	24,988,012.59
210302	Түлш, халаалт	244,788,221.00	258,945,723.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	100,127,352.00	71,403,422.20
210401	Бичиг хэрэг	7,094,350.00	4,190,550.00
210402	Тээвэр, шатахуун	66,779,354.00	61,368,539.20
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,933,400.00	3,772,333.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	4,293,000.00	400,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	11,333,248.00	1,672,000.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	3,694,000.00	0.00
2105	Норматив зардал	150,317,795.49	0.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	88,454,879.00	0.00
210502	Хоол, хүнс	61,862,916.49	0.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	12,465,800.00	17,572,360.00

210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	279,000.00	0.00
210604	Урсгал засвар	12,186,800.00	17,572,360.00
2107	Томилолт, зочны зардал	5,669,000.00	9,788,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	5,669,000.00	9,788,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	7,993,775.00	2,109,050.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,353,410.00	0.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,958,400.00	691,200.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	246,600.00	64,350.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	264,786.00	403,827.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	33,000.00	33,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,912,000.00	540,000.00
210807	Газрын төлбөр	225,579.00	376,673.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	406,673,239.55	316,937,567.22
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	31,632,462.00	57,580,670.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	11,378,300.00	17,093,600.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	363,662,477.55	242,263,297.22
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	928,327,259.09	13,023,750.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	72,500,600.00	9,818,700.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	42,463,100.00	8,368,700.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	30,037,500.00	1,450,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	844,741,958.02	3,205,050.00
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	805,395,800.00	0.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	39,346,158.02	0.00
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.00	3,205,050.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	11,084,701.07	0.00
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	11,084,701.07	0.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	414,359,875.82	125,688,691.43
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	126,497,910.90	4,353,047,363.93
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	22,807,910.90	1,402,500.00
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Үндсэн хөрөнгө	103,690,000.00	4,189,365,482.20
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Бараа материал	0.00	162,279,381.73
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	287,861,964.92	-4,227,358,672.50

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,550,582,896.05	942,954,245.69
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	311,797,288.03	398,136,045.69
110	Орлогын албан татвар	44,266,304.03	190,011,799.00
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	44,266,304.03	190,011,799.00
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	0.00	148,567,889.28
110002	Үйл ажиллагааны орлого	9,381,062.00	5,477,300.00
110003	Хөрөнгийн орлого	29,881,601.03	26,901,398.72
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	800,000.00	4,232,560.00
110008	Шууд бус орлого	4,203,641.00	4,832,651.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	20,349,110.00	21,299,544.63
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	0.00	11,427,972.63
113002	Бууны албан татвар	2,610,000.00	1,616,000.00

113004	Малд ногдуулах албан татвар	17,739,110.00	8,255,572.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	247,181,874.00	186,824,702.06
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	80,763,165.00	17,037,554.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	80,582,460.00	16,303,554.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	5,645.00	500,000.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	175,060.00	234,000.00
1181	Газрын төлбөр	13,279,955.00	29,467,698.00
118101	Газрын төлбөр	13,279,955.00	29,467,698.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	153,138,754.00	140,319,450.06
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	1,484,278.00	2,274,714.66
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	151,114,570.00	136,163,040.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	539,906.00	1,881,695.40
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	84,578,401.00	69,890,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	84,578,401.00	69,890,000.00
120003	Торгуулийн орлого	4,123,100.00	0.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	77,091,701.00	69,890,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	77,091,701.00	69,890,000.00
120009	Бусад орлого	3,363,600.00	0.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,154,207,207.02	474,928,200.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,436,557,914.00	140,529,500.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,340,222,300.00	0.00
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	96,335,614.00	140,529,500.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	172,853,575.00	4,935,050.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	3,700,000.00	0.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	31,565,000.00	4,935,050.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	137,588,575.00	0.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,486,918,800.00	326,258,600.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	805,395,800.00	0.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	681,523,000.00	326,258,600.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	39,346,158.02	3,205,050.00
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	39,346,158.02	3,205,050.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	18,530,760.00	0.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	18,530,760.00	0.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3,100,109,118.14	874,033,945.90
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,100,109,118.14	874,033,945.90
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,171,781,859.05	845,293,779.04
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,390,338,326.00	335,978,922.00
210101	Үндсэн цалин	1,072,858,359.00	255,998,936.00
210102	Нэмэгдэл	167,216,556.00	50,241,733.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,503,000.00	0.00
210104	Урамшуулал	83,572,678.00	3,274,766.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	62,187,733.00	26,463,487.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	182,886,211.05	41,632,482.25
210201	Тэтгэврийн даатгал	130,097,030.74	28,356,585.64
210202	Тэтгэмжийн даатгал	13,810,602.65	3,336,084.96
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	11,056,044.40	2,668,827.74
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,578,468.67	662,629.65
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	25,344,064.59	6,608,354.26
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	263,025,345.00	283,933,735.59

210301	Гэрэл, цахилгаан	20,659,141.00	24,988,012.59
210302	Түлш, халаалт	242,366,204.00	258,945,723.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	112,669,205.00	76,010,919.20
210401	Бичиг хэрэг	6,975,471.00	4,176,550.00
210402	Тээвэр, шатахуун	66,842,354.00	60,842,336.20
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	7,131,200.00	3,772,333.00
210404	Ном, хэвлэл	6,000.00	0.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	5,545,700.00	300,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	26,168,480.00	6,919,700.00
2105	Норматив зардал	127,665,425.00	2,135,000.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	60,469,920.00	0.00
210502	Хоол, хүнс	64,925,505.00	0.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,270,000.00	2,135,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	35,136,210.00	20,103,260.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	550,000.00	0.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	11,560,500.00	0.00
210604	Урсгал засвар	23,025,710.00	20,103,260.00
2107	Томилолт, зочны зардал	5,669,000.00	9,788,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	5,669,000.00	9,788,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	5,421,775.00	2,181,050.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	753,410.00	0.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,886,400.00	763,200.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	246,600.00	64,350.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	264,786.00	403,827.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	33,000.00	33,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,012,000.00	540,000.00
210807	Газрын төлбөр	225,579.00	376,673.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	48,970,362.00	73,530,410.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	36,275,462.00	56,436,810.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	12,694,900.00	17,093,600.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	928,327,259.09	28,740,166.86
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	72,500,600.00	10,010,700.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	42,463,100.00	8,368,700.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	30,037,500.00	1,642,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	0.00	7,974,114.13
213305	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.00	7,974,114.13
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	844,741,958.02	3,205,050.00
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	805,395,800.00	0.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	39,346,158.02	0.00
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.00	3,205,050.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	11,084,701.07	7,550,302.73
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	11,084,701.07	0.00
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	0.00	7,550,302.73
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	450,473,777.91	68,920,299.79
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	142,688,300.00	304,182,391.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	142,688,300.00	304,182,391.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	142,688,300.00	304,182,391.00

223001	Бусад хөрөнгө	103,690,000.00	277,287,391.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	38,998,300.00	26,895,000.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-142,688,300.00	-304,182,391.00
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-80,000,000.00	-39,500,000.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	80,000,000.00	39,500,000.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	80,000,000.00	39,500,000.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	227,785,477.91	-274,762,091.21
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	170,912,443.28	398,697,921.19
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	398,697,921.19	123,935,829.98

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2021 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,418,776,150.79	993,480,780.28	3,489,081,421.87	6,901,338,352.94
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	1,029,841.20	1,029,841.20
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,418,776,150.79	993,480,780.28	3,490,111,263.07	6,902,368,194.14
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	-1,029,841.20	0.00	-1,029,841.20
5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
8	Зарласан ногдол ашиг	0.00	0.00	0.00	0.00
9	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	287,861,964.92	287,861,964.92
10	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,418,776,150.79	992,450,939.08	3,777,973,227.99	7,189,200,317.86
11	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,418,776,150.79	992,450,939.08	3,777,973,227.99	7,189,200,317.86
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	1,667,256,012.80	815,803,600.81	2,380,340,206.80	-102,719,406.81
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	751,520,137.99	176,647,338.27	6,158,313,434.79	7,086,480,911.05
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
15	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
16	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
17	Өмчид гарсан өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
18	Зарласан ногдол ашиг	0.00	0.00	0.00	0.00
19	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	4,227,358,672.50	4,227,358,672.50
20	2022 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	751,520,137.99	176,647,338.27	1,930,954,762.29	2,859,122,238.55

2.5 Аудит хийсэн нэгтгэсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,316,258,900.00	1,187,356,870.04	128,902,029.96	90.21
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	909,069,000.00	880,469,479.04	28,599,520.96	96.85
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	898,733,700.00	870,458,779.04	28,274,920.96	96.85
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	337,663,300.00	335,978,922.00	1,684,378.00	99.50
210101	Үндсэн цалин	297,371,500.00	255,998,936.00	41,372,564.00	86.09
210102	Нэмэгдэл	0.00	50,241,733.00	-50,241,733.00	#DIV/0!
210104	Урамшуулал	7,531,800.00	3,274,766.00	4,257,034.00	43.48
210105	Гэрээт ажлын хөлс	32,760,000.00	26,463,487.00	6,296,513.00	80.78
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	42,106,400.00	41,632,482.25	473,917.75	98.87
210201	Тэтгэврийн даатгал	28,632,300.00	28,356,585.64	275,714.36	99.04
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,368,400.00	3,336,084.96	32,315.04	99.04
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,695,000.00	2,668,827.74	26,172.26	99.03
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	673,600.00	662,629.65	10,970.35	98.37
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,737,100.00	6,608,354.26	128,745.74	98.09
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	295,397,600.00	283,933,735.59	11,463,864.41	96.12
210301	Гэрэл, цахилгаан	25,950,200.00	24,988,012.59	962,187.41	96.29
210302	Түлш, халаалт	268,827,400.00	258,945,723.00	9,881,677.00	96.32
210303	Цэвэр, бохир ус	620,000.00	0.00	620,000.00	0.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	78,882,500.00	75,080,919.20	3,801,580.80	95.18
210401	Бичиг хэрэг	8,127,000.00	4,176,550.00	3,950,450.00	51.39
210402	Тээвэр, шатахуун	56,305,800.00	59,912,336.20	-3,606,536.20	106.41
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,700,700.00	3,772,333.00	2,928,367.00	56.30
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	300,000.00	300,000.00	0.00	100.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	7,449,000.00	6,919,700.00	529,300.00	92.89
2105	Нормативд зардал	2,135,000.00	2,135,000.00	0.00	100.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,135,000.00	2,135,000.00	0.00	100.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	49,833,000.00	45,003,260.00	4,829,740.00	90.31
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	24,900,000.00	24,900,000.00	0.00	100.00
210604	Урсгал засвар	24,933,000.00	20,103,260.00	4,829,740.00	80.63
2107	Томилолт, зочны зардал	9,904,000.00	9,788,000.00	116,000.00	98.83
210702	Дотоод албан томилолт	9,904,000.00	9,788,000.00	116,000.00	98.83
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	3,478,800.00	2,181,050.00	1,297,750.00	62.70
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	643,400.00	0.00	643,400.00	0.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	763,200.00	763,200.00	0.00	100.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	265,000.00	64,350.00	200,650.00	24.28
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	480,200.00	403,827.00	76,373.00	84.10
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	100,000.00	33,000.00	67,000.00	33.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	850,000.00	540,000.00	310,000.00	63.53
210807	Газрын төлбөр	377,000.00	376,673.00	327.00	99.91

2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	79,333,100.00	74,725,410.00	4,607,690.00	94.19
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	62,091,400.00	57,931,810.00	4,159,590.00	93.30
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	17,241,700.00	16,793,600.00	448,100.00	97.40
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	10,335,300.00	10,010,700.00	324,600.00	96.86
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	10,335,300.00	10,010,700.00	324,600.00	96.86
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	8,368,700.00	8,368,700.00	0.00	100.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,966,600.00	1,642,000.00	324,600.00	83.49
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	327,189,900.00	274,587,391.00	52,602,509.00	83.92
223001	Бусад хөрөнгө	327,189,900.00	274,587,391.00	52,602,509.00	83.92
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	80,000,000.00	32,300,000.00	47,700,000.00	40.38
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	80,000,000.00	32,300,000.00	47,700,000.00	40.38
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,316,258,900.00	1,203,704,529.04	112,554,370.96	91.45
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	147,529,500.00	140,529,500.00	7,000,000.00	95.26
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	147,529,500.00	140,529,500.00	7,000,000.00	95.26
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,061,399,200.00	1,000,485,029.04	60,914,170.96	94.26
320001	Орон нутгийн төсвөөс	1,061,399,200.00	1,000,485,029.04	60,914,170.96	94.26
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	107,330,200.00	62,690,000.00	44,640,200.00	58.41
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	38,100,000.00	62,690,000.00	-24,590,000.00	164.54
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	69,230,200.00	0.00	69,230,200.00	0.00

2.6 Аудит хийсэн нэгтгэсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	ТЗ цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	12,909,164.13
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	12,909,164.13
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,730,000.00
210304	Байрны түрээс	0.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	930,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	930,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	800,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	500,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	300,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	11,179,164.13
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	11,179,164.13
213305	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	7,974,114.13
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3,205,050.00
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	4,935,050.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	4,935,050.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	4,935,050.00
III	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	-7,974,114.13
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	7,974,114.13

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Бөхмөрөн сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь иргэдэд төрийн үйлчилгээг шуурхай, чанартай, хүртээмжтэй хүргэх гэсэн зорилгын дор үйл ажиллагааны чиглэл зорилтоо тодорхойлон ажиллажээ.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд дараах өөрчлөлтүүд орсон байна. Үүнд:

- ✓ Хөдөлмөрийн тухай хууль - Шинэчлэн найруулгыг 2022 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс мөрдөж эхэлсэн.
- ✓ Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль 2022 оны 04 дүгээр сарын 29-ний өдөр батлагдсан.
- ✓ Төрийн албаны тухай хуульд 2022 оны 4 дүгээр сарын 22-ны өдөр, 7 дугаар сарын 05-ны өдөр, 11 дүгээр сарын 11-ний өдөр нэмэлт өөрчлөлтүүд оруулсан байна.
- ✓ Төсвийн тухай хуульд 2022 оны 4 дүгээр сарын 22-ны өдөр, 7 дугаар сарын 01-ний өдөр, 8 дугаар сарын 29-ний өдөр, 11 дүгээр сарын 11-ний өдөр тус тус нэмэлт өөрчлөлт оруулсан байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Бөхмөрөн сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Бөхмөрөн сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Сангийн сайдын 2015 оны 341 дүгээр тушаалаар баталсан журмын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт

3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн дансны эцсийн үлдэгдэл 123.9 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 274.8 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт №1. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	<i>/сая төгрөг/</i>
			Өсөлт (+), Бууралт (-)
Төрийн сангийн харилцах	398.7	123.9	-274.8
Дүн	398.7	123.9	-274.8

Эх сурвалж: Бөхмөрөн сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа 123.9 сая төгрөг төрийн сангийн урсгал санхүүжилтийн харилцах дансанд байршиж байна. Үүнд: Орон нутгийн ерөнхий орлогын 38.4 сая, ОНХС-ийн 12.8 сая, Хоршоо хөгжүүлэх сангийн 72.7 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

3.5.2 Авлага

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 269.4 сая, эцсийн үлдэгдэл 129.7 сая төгрөг болж, 139.7 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт №2 Авлагын үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	<i>/сая төгрөг/</i>
			Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагчтай холбогдсон авлага	1.3	0	-1.3
Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	77.0	0	-77.0
Байгууллагаас авах авлага	14.1	0	-14.1
Хувь хүмүүсээс авах авлага	30.3	10.7	-19.6
Хувь хүмүүст олгосон зээлийн авлага	146.7	118.9	-27.8
Дүн	269.4	129.7	139.7

Эх сурвалж: Бөхмөрөн сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Авлага дансны үлдэгдэл 129.7 сая төгрөг болж 139.7 сая төгрөгөөр буурсан нь Эрүүл мэндийн төв 78.6, Ерөнхий боловсролын сургууль 16.4 сая, Цэцэрлэг 13.5 сая, Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийн 69.8 сая төгрөгийн авлага буурснаас шалтгаалжээ.

3.5.3 Бараа материал

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 199.9 сая, эцсийн үлдэгдэл 59.4 сая төгрөг болж, 140.5 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт №3 Бараа материалын үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	<i>/сая төгрөг/</i>
			Өсөлт (+), Бууралт (-)
Эм боох материал	16.4	0.0	-16.4
Бичиг хэргийн материал	26.3	3.4	22.9
Аж ахуйн материал	151.7	100.3	-51.4
Сэлбэг хэрэгсэл	1.0	0.0	-1.0
Хүнсний материал	3.5	0.0	-3.5
Бусад хангамжийн материал	0.5	0.5	0.0
Мал амьтад	0.3	4.0	3.7
Дүн	199.9	59.4	-140.5

Эх сурвалж: Бөхмөрөн сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 59.4 сая төгрөг болж 140.5 сая төгрөгөөр буурсан нь тусгай зориулалтын шилжүүлгийн байгууллагын бараа материалыг улсын төсвийн дансанд шилжүүлсэнтэй холбоотой байна.

3.5.4 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 6,350.2 сая, эцсийн үлдэгдэл 2,553.4 сая төгрөг болж, 3,796.8 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт №4 Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл

0	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/сая төгрөг/ Өсөлт (+), Бууралт (-)
Биет хөрөнгө	6,246.5	2,523.3	-3,723.2
Барилга, байгууламж, орон сууц	5,945.9	2,505.9	-3,440.0
Авто-тээврийн хэрэгсэл	416.7	268.3	-148.4
Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	764.4	427.4	-336.9
Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	356.3	90.5	265.8
Бусад үндсэн хөрөнгө	30.9	30.9	0.0
Зам гүүрний барилга байгууламж	230.5	284.4	53.9
Түүх соёлын дурсгалт зүйл	43.9	0.0	-43.9
Номын фонд	67.3	0.0	-67.3
Биет бус хөрөнгө	103.7	30.1	-73.6
Программ хангамж	2.8	1.9	-0.8
Бусад биет бус хөрөнгө	116.9	45.7	-71.2
Дүн	6,350.2	2,553.4	-3,796.8

Эх сурвалж: Бөхмөрөн сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 2,553.4 сая төгрөг болж 3,796.8 сая төгрөгөөр буурсан нь тусгай зориулалтын шилжүүлгийн байгууллагын үндсэн хөрөнгийг улсын төсвийн дансанд шилжүүлсэнтэй холбоотой байна.

3.5.5 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл 29.1 сая, эцсийн үлдэгдэл 7.3 сая төгрөг болж, 21.8 төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт №5 Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/сая төгрөг/ Өсөлт (+), Бууралт (-)
Богино хугацаат өр төлбөр	29.1	7.3	-21.8
Өглөг	29.1	7.3	-21.8
Ажилчидтай холбогдсон өглөг	18.3	0.0	-18.3
Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	1.9	0.0	-1.9
Байгууллагад төлөх өглөг	8.6	7.2	-1.6
Хувь хүмүүст төлөх өглөг	0.1	0.1	0.0
Дүн	29.1	7.3	-21.8

Эх сурвалж: Бөхмөрөн сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Өр төлбөр дансны үлдэгдэл 7.3 сая төгрөг болж 21.8 төгрөгөөр буурсан нь байгууллагад болон ажилчдад төлөх өглөг буурснаас шалтгаалжээ.

3.5.6 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 7,218.3 сая, эцсийн үлдэгдэл 2,866.4 сая төгрөг болж, 4,351.9 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт № 6. Засгийн газрын хувь оролцоо

/сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	2,418.8	751.5	-1,667.30
Хуримтлагдсан үр дүн	3,777.9	1,930.9	-1,847.00
Өмнөх үеийн үр дүн	3,490.1	6,158.3	2,668.20
Тайлант үеийн үр дүн	287.8	-4,227.3	-4,515.10
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	992.4	176.6	-815.80
Дүн	7,218.3	2,866.4	-4,351.90

Эх сурвалж: Бөхмөрөн сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 2,866.4 сая төгрөг болж 4,351.9 сая төгрөгөөр буурсан нь хуримтлагдсан үр дүнгээс шалтгаалжээ.

Хуримтлагдсан үр дүн 1,930.9 сая төгрөг болж 1,847.0 сая төгрөгөөр буурсан нь тайлант үеийн үр дүнгээс шалтгаалжээ.

3.5.7 Орлогын данс

Тайлант онд татварын орлого 398.1 сая, татварын бус орлого 69.8 сая, тусламж санхүүжилтийн орлого 474.9 сая, нийт 942.9 сая төгрөгийн орлого орсон байна.

3.5.8 Зардлын данс

Зардлын данстай холбоотой Төсвийн шууд захирагчид 1.2 сая төгрөгийн 3 зөрчил илэрлээ.

Аудитын илрүүлэлт:

Бөхмөрөн сумын засаг даргын тамгын газар:

1. Засаг даргын тамгын газар эдийн засгийн ангилал зөрчиж 1.2 сая төгрөгийн гүйлгээ хийсэн зөрчилд зөвлөмж өгсөн.

2. Засаг даргын тамгын газар нь Шилэн дансны цахим хуудсанд 26 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан зөрчилд зөвлөмж өгсөн.

Бөхмөрөн сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал:

1. ИТХ нь Шилэн дансны цахим хуудсанд 26 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан зөрчилд зөвлөмж өгсөн.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Бөхмөрөн сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны төсвийн төсөлд санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг орон нутгийн төсвөөс 914.0 сая, урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих 313.6 сая, ОНХС-ийн шилжүүлгээр 176.0 сая, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 38.1 сая төгрөгийг санхүүжүүлэхээр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Бөхмөрөн сумын 2022 оны төсвийг сумын ИТХ-ын 2021 оны 12 дугаар сарын 16-ны өдрийн 5/02 дугаар тогтоолоор 1,373.3 сая төгрөгөөр баталж 2022 оны 06 дугаар сарын 17-ны өдрийн 7/10 дугаар тогтоолоор тодотгол хийж анх баталсан дүнгээс 57.1 сая төгрөгөөр бууруулж 1,316.2 сая төгрөгөөр баталсан байна.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 1,316.2 сая төгрөгийн төсөв баталснаас орон нутгийн төсвөөс 1,061.4 сая, урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих 69.2 сая, ОНХС-ийн шилжүүлгээр 147.5 сая, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 38.1 сая төгрөгийг санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 1,000.5 сая, ОНХС-ийн шилжүүлгээр 140.5 сая, төсөвт байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 62.7 сая төгрөгийн санхүүжилт авч, урсгал үйл ажиллагаанд 1,187.3 сая төгрөгийг зарцуулж, 28.1 сая төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,187.3 сая төгрөг буюу 90.2 хувьтай байгаа нь зардлыг 28.1 сая төгрөгөөр хэмнэж, 85.6 сая төгрөгийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлтэй гарснаас шалтгаалжээ.

Бөхмөрөн сумын ИТХ-ын 2022 оны тодотгосон төсөв батлах тухай 2022 оны 06 дугаар сарын 22-ны өдрийн 7/10 дугаар тогтоолд зааснаар Бөхмөрөн сумын Засаг дарга тайлант онд 467.1 сая төгрөгийн орлого орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэхээр батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 398.1 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж, төлөвлөгөөг 92.8 хувиар биелүүлсэн байна. Орлогын төлөвлөгөө тасрахад агнуурын нөөц ашигласны төлбөр, малд ногдох татвар, хадгаламжийн хүүгийн орлого, газрын төлбөрийн орлого дутуу бүрдсэнээс шалтгаалжээ.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт дансны эхний үлдэгдэл 7.9 сая, ЗГНХ, ЗДНХөрөнгө, түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгөөс 4.9 сая, нийт 12.9 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж 12.9 сая төгрөгийг зарцуулсан байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Тайлант хугацаанд төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлээгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Бөхмөрөн сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор А.Нанжидмаа гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер М.Бат-Амгалан, дарга, тэргүүлэх аудитор М.Батсуурь нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Бөхмөрөн сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 03 дугаар сарын 03-ны өдрийн 20 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл дунд гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 0.5 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн үе шатанд материаллаг байдлыг нэгтгэсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлаар тооцож 5.4 сая төгрөгөөр тогтоосныг гүйцэтгэлийн үе шатанд өөрчлөхгүйгээр нэгтгэсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 1,092.4 сая төгрөгийн 0.5 хувь буюу 5.4 сая төгрөгөөс 80 хувиар тооцож 4.3 сая төгрөгөөр тогтоолоо. Материаллаг байдлыг шинж чанарын хувьд авч үзээгүй болно.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор Бөхмөрөн сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн тухайн хуульд хамаарах зүйл заалтын хүрээнд горим сорил хэрэгжүүлсэн. Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэн ажилласан байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

Тайлант хугацаанд аймгийн Засаг даргын 2022 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн А/697 дугаар захирамжийн дагуу сумын орон нутгийн орлогоос 20.0 сая төгрөгийг аймгийн орон нутгийн орлогод татаж авснаас шалтгаалан сумын орон нутгийн орлого 30.9 сая төгрөгөөр тасарч орон нутгийн орлогын төлөвлөгөө 92.8 хувийн биелэлттэй гарсан байна. Иймд төсвийн орлогыг бодитой төлөвлөж байхыг зөвлөмж болголоо.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор

www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд оруулбал зохих 154 мэдээллээс хугацаандаа оруулсан 148, хугацаа хоцроож 4 мэдээллийг шилэн дансны цахим хуудсанд байршуулсан мэдээллийг байршуулаагүй байна. Хугацаа болоогүй хүлээгдэж байгаа 2 мэдээлэл байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Бөхмөрөн сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд завсрын аудит хийгээгүй болно.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар зөвлөмж өгөгдөөгүй байна.

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал байхгүй байна.

4.7 Харьяа байгууллагуудын аудитын дүнгийн талаар

Бөхмөрөн сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 6 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сан, нийт 8 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 6 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 2 санг түүвэрт хамруулсан.

Аудитад хамрагдсан төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа 6 байгууллагын санхүүгийн тайланд “Өөрчлөлтгүй” санал дүгнэлт өгсөн байна.

Харьяа байгууллагуудад хийсэн аудитаар нийт 1.2 сая төгрөгийн 3 зөрчил илрүүлж зөвлөмж өгсөн.

Харьяа байгууллагуудын аудитаар илэрсэн зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	ЗДТГ	2	1.2							2	1.2
2	ИТХ	1	0							1	0
Дүн		3	1.2							3	1.2

5.АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 30.9 сая төгрөгийн 1 зөрчил илэрсэнд зөвлөмж өглөө.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
ТТЗ								
Дүн								
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч	1	30.9					1	30.9
Дүн	1	30.9					1	30.9
Нийт дүн								

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ

ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР /М.БАТСУУРЬ/

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР /М.БАТ-АМГАЛАН/

БЭЛТГЭСЭН:

АУДИТОР /А.НАНЖИДМАА/

2023 оны 03 сарын 22-ны өдөр